

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

Nacrt

KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O UDŽBENICIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

ZAGREB, siječanj 2010.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O UDŽBENICIMA ZA OSNOVNU I SREDNJU ŠKOLU

I. OPĆE ODREDBE

Predmet normiranja

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje postupak uvrštavanja, odobravanja, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava, odobrenje i uporaba pomoćnih nastavnih sredstava za učenike osnovne i srednje škole (u daljnjem tekstu: škola) te financiranje nabave udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava sredstvima državnog proračuna.

(2) Primjena udžbenika, dopunskih nastavnih sredstava i pomoćnih nastavnih sredstava u nastavi nije obavezna, osim u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Osnovni pojmovi

Članak 2.

U ovom Zakonu u uporabi su pojmovi sa sljedećim značenjem:

1. *Udžbenički standard* – podzakonski akt kojeg donosi ministar nadležan za obrazovanje (u daljnjem tekstu: ministar) kojim se utvrđuju znanstveni, pedagoški, psihološki, didaktičko-metodički, etički, jezični, likovno-grafički i tehnički zahtjevi i standardi za izradu udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava kao vrsta i oblik, odnosno oblici u kojima udžbenici i dopunska nastavna sredstva mogu biti izdana (tiskano izdanje, elektronički oblik ili komplet viševrsne građe).

2. *Udžbenik* – nastavno sredstvo namijenjeno višegodišnjoj uporabi, usklađeno s Udžbeničkim standardom, koje se objavljuje u obliku knjige, a može imati i drugu vrstu i oblik ako je tako propisano Udžbeničkim standardom, a služi učenicima kao jedan od izvora znanja za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ciljeva utvrđenih nacionalnim i predmetnim kurikulumom.

3. *Dodatak udžbeniku* - posebni/zasebni dio udžbenika koji se odnosi na nastavni predmet u okviru kojeg se obrađuju posebnosti/specifična obilježja određene nacionalne manjine.

4. *Dopunsko nastavno sredstvo* – nastavno sredstvo usklađeno s Udžbeničkim standardom, koje služi učenicima za lakše praćenje, vježbanje i utvrđivanje te provjeru udžbeničkog gradiva. Dopunskim nastavnim sredstvima, u smislu ovog Zakona, smatraju se: radna bilježnica (vježbenica), zbirka zadataka, geografski atlas i povijesni atlas.

a) *Radna bilježnica odnosno vježbenica* – dopunsko nastavno sredstvo namijenjeno jednogodišnjoj uporabi koje je programski povezano s udžbenikom i u kojem su sadržani problemski zadaci, vježbe ili pitanja oblikovani na način da učenik ima mogućnost pisanja ili crtanja pri rješavanju zadataka ili odgovaranja na pitanja.

b) *Zbirka zadataka* – dopunsko nastavno sredstvo namijenjeno višegodišnjoj uporabi, koje odabirom zadataka programski i sadržajno povezan s udžbenikom.

c) *Geografski atlas* – dopunsko nastavno sredstvo namijenjeno višegodišnjoj uporabi, koje sadrži zbirku geografskih karata povezanih u cjelinu sukladno nacionalnom i predmetnom kurikulumu i Udžbeničkom standardu.

d) *Povijesni atlas* – dopunsko nastavno sredstvo, namijenjeno višegodišnjoj uporabi koje sadrži zbirku povijesnih karata povezanih u cjelinu koje zorno dokumentiraju povijesne događaje sukladno nacionalnom i predmetnom kurikulumu i Udžbeničkom standardu.

5. *Pomoćna nastavna sredstva* – sva nastavna i druga sredstva koja su korisna za uporabu u nastavi i koja su usklađena s nacionalnim i predmetnim kurikulumom, a koja nisu kao obvezna propisana Pravilnikom o obveznim udžbenicima i pripadajućim dopunskim nastavnim sredstvima.

6. *Nakladnik* – pravna osoba registrirana za obavljanje nakladničke djelatnosti.

7. *Manjinski nakladnik* – pravna osoba registrirana za obavljanje nakladničke djelatnosti, a osnovana od strane pripadnika nacionalnih manjina.

8. *Pravilnik o obveznim udžbenicima i pripadajućim dopunskim nastavnim sredstvima* – pravilnik kojim se propisuje koji se udžbenici i dopunska nastavna sredstva smatraju obveznim za uporabu u nastavnome i odgojno-obrazovnome procesu.

9. *Nacionalni i predmetni kurikulum* – nacionalni je kurikulum temeljni dokument koji na nacionalnoj razini donosi vrijednosti i opće ciljeve odgoja i obrazovanja, određuje očekivanja što učenici mogu i trebaju znati i za što mogu i trebaju biti osposobljeni po završetku određenog stupnja obrazovanja, što i kako mogu i trebaju učiti te kako se prati i vrjednuje kvaliteta učeničkih postignuća i rada škola. Predmetni je kurikulum plan i program nastavnog predmeta primjeren razvojnoj dobi učenika, predznanju i opterećenju učenika usklađen s nacionalnim kurikulumom.

10. *Popis udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava* – popis udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava koji su Pravilnikom o obveznim udžbenicima i dopunskim nastavnim sredstvima utvrđeni kao obvezni i imaju pozitivno stručno mišljenje o usklađenosti s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom.

11. *Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava* – katalog u koji se uvrštavaju obvezni udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva koji imaju rješenje o uvrštavanju u Katalog.

Uporaba udžbenika, dopunskih i pomoćnih nastavnih sredstava

Članak 3.

(1) U školi u uporabi mogu biti isključivo udžbenici i njima pripadajuća dopunska nastavna sredstva objavljena u Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, utvrđenim sukladno odredbama ovog Zakona.

(2) Osim udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava iz stavka 1. ovog članka, u školi mogu biti u uporabi i pomoćna nastavna sredstva, temeljem odobrenja za uporabu u školama kojeg sukladno odredbama ovog Zakona izdaje agencija nadležna za odgoj i obrazovanje, odnosno agencija nadležna za strukovno obrazovanje (u daljnjem tekstu: Agencije).

(3) Postupak izdavanja odobrenja za uporabu pomoćnoga nastavnog sredstva Agencije uređuju svojim posebnim aktom.

(4) Popis pomoćnih nastavnih sredstava koja imaju odobrenje za uporabu u školi vode Agencije.

Ograničenja u postupku odobravanja udžbenika i drugih nastavnih sredstava

Članak 4.

(1) Dužnosnici i službenici ministarstva nadležnog za obrazovanje (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), te službenici Nacionalnog centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja i Agencija ne mogu biti autori, urednici i recenzenti udžbenika, dopunskog i pomoćnog nastavnog sredstva.

(2) Udžbenici, dopunska i pomoćna nastavna sredstva svojim sadržajem ne smiju biti protivni Ustavu Republike Hrvatske i proklamiranim načelima demokratskog poretka koja se posebice odnose na zaštitu ljudskih i manjinskih prava, temeljnih sloboda i prava čovjeka i građanina te ravnopravnost spolova.

(3) Udžbenici, dopunska i pomoćna nastavna sredstva ne smiju sadržavati promidžbeni materijal.

(4) Ministar neće odobriti uporabu udžbenika i dopunskoga nastavnog sredstava u slučajevima kršenja odredbi stavaka 1., 2. i 3. ovog članka.

Sporovi zbog autorskih prava

Članak 5.

(1) Ako tijekom postupka uvrštavanja na Popis udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava ili Kataloga obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva nastane sudski spor zbog zaštite autorskih prava, postupak će se obustaviti.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka ministar će donijeti zaključak o prekidu postupka do okončanja spora.

Udžbenici i dopunska nastavna sredstva za nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine

Članak 6.

(1) Na postupak odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 29. ovog Zakona.

(2) Postupak odobravanja iz stavka 1. ovog članka pokreće se podnošenjem zahtjeva Agencijama od strane u pravilu manjinskog nakladnika, odnosno uvoznika udžbenika ili udruge nacionalne manjine koja okuplja najveći broj pripadnika te manjine.

(3) U postupku odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine, Agencije imenuju stručne prosudbene skupine koje, u pravilu, čine znanstvenik, odnosno stručnjak iz određenog područja ili nastavnog predmeta i metodičar koji poznaje jezik i pismo nacionalne manjine, te učitelj ili nastavnik određenoga nastavnog predmeta na jeziku i pismu nacionalne manjine.

(4) Agencije su dužne za udžbenike i dopunska nastavna sredstva za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, prije davanja odobrenja za uporabu sukladno članku 29. ovoga Zakona, pribaviti i mišljenje Savjeta za nacionalne manjine sukladno posebnom zakonu.

(5) Pojednosti postupka odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine te pobliže odredbe o utvrđivanju sastava, imenovanju i načinu rada stručnog prosudbenih skupina Agencije uređuju posebnim aktom.

Članak 7.

(1) Ukoliko je predmet postupka odobravanja iz članka 6. ovog Zakona autorski udžbenik, odnosno dopunsko nastavno sredstvo uz zahtjev za pokretanje postupka prilažu se prilozi utvrđeni člankom 11. stavkom 2. ovog Zakona.

(2) Ukoliko je predmet postupka odobravanja iz članka 6. ovog Zakona prijevod udžbenika i dopunskoga nastavnog sredstva objavljenog u Katalogu iz članka 18. ovog Zakona, uz zahtjev za pokretanje postupka prilažu se:

- tri tiskana primjerka prevedenog udžbenika, odnosno dopunskoga nastavnog sredstva i tri primjerka u elektroničkom obliku;
- odluka županijskog/međužupanijskog vijeća ili udruge nacionalne manjine iz članka 6. stavka 2. ovog Zakona o odabiru navedenog udžbenika;
- ovjerena izjava nakladnika o ustupanju prava prevođenja, tiska i distribucije odabranog udžbenika, odnosno dopunskoga nastavnog sredstva podnositelju zahtjeva;
- dodatak udžbeniku.

(4) Ukoliko je predmet postupka odobravanja iz stavka 1. ovog članka udžbenik koji se uvozi iz države matičnog naroda uz zahtjev za pokretanje postupka prilažu se:

- tri tiskana primjerka prevedenog udžbenika, odnosno dopunskoga nastavnog sredstva i tri primjerka u elektroničkom obliku;
- dokaz kojim se utvrđuje da je uvezeni udžbenik u matičnoj državi odobren za uporabu u školi.

Udžbenici i dopunska nastavna sredstva s malom nakladom, za učenike s teškoćama u razvoju i za škole koje provode nastavu svih nastavnih predmeta na stranom jeziku

Članak 8.

(1) Na postupak odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za škole koje provode nastavu svih nastavnih predmeta na stranom jeziku, udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava s malom nakladom i udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za učenike s teškoćama u razvoju, odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 29. ovog Zakona.

(2) U postupku odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava iz stavka 1. ovog članka Agencije imenuju stručne prosudbene skupine.

(3) Kada je predmet odobravanja udžbenik, odnosno dopunsko nastavno sredstvo za učenike s teškoćama u razvoju, jedan od članova stručne prosudbene skupine mora biti učitelj ili nastavnik s iskustvom u radu s učenicima s teškoćama u razvoju, dok preostale članove, u pravilu čine:

- a) znanstvenik, odnosno stručnjak edukacijsko-rehabilitacijskog profila,
- b) metodičar za nastavni predmet ili odgojno-obrazovno područje ili znanstvenik, odnosno stručnjak iz područja pedagogije, školske pedagogije, psihologije odgoja i obrazovanja/edukacijske psihologije ili didaktike ili savjetnik za određeni nastavni predmet ili odgojno-obrazovne područje na koje se udžbenik odnosi ili savjetnik za rad s učenicima s teškoćama u razvoju,
- c) učitelj ili nastavnik s iskustvom u radu s učenicima s teškoćama u razvoju.

(4) Pojedini postupka odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava iz stavka 1. ovog članka te pobliže odredbe o utvrđivanju sastava, imenovanju i načinu rada stručnog prosudbenih skupina Agencije uređuju posebnim aktom.

Odgovarajuća primjena odredbi ovog Zakona i Zakona o općem upravnom postupku

Članak 9.

(1) Odredbe ovog Zakona odgovarajuće se primjenjuju i na dopunska nastavna sredstva koja prate udžbenik, a koja su kao obvezna propisana Pravilnikom o obveznim udžbenicima i pripadajućim dopunskim nastavnim sredstvima te u tom smislu s udžbenikom čine neodvojivu cjelinu.

(2) U svim postupcima propisanim ovim Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

II. POPIS UDŽBENIKA I PRIPADAJUĆIH DOPUNSKIH NASTAVNIH SREDSTAVA

Sadržaj Popisa udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava

Članak 10.

(1) Na Popisu udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava (u daljnjem tekstu: Popis) nalaze se udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva, koji su Pravilnikom o obveznim udžbenicima i pripadajućim dopunskim nastavnim sredstvima (u daljnjem tekstu: Pravilnik) utvrđeni kao obvezni i imaju pozitivno stručno mišljenje o usklađenosti s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom.

(2) Popis iz stavka 1. ovog članka vodi se pri Ministarstvu i sadrži podatke o:

- naslovu i podnaslovu udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva i godini uvrštavanja na Popis,
- nakladniku udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva,
- autoru udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva,
- nastavnom predmetu i programu na koje se udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo odnose,
- vrsti škole i razredu na koje se udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo odnose.

(3) Udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva koja imaju pozitivno stručno mišljenje o usklađenosti s nacionalnim i predmetnim kurikulumom ostaju na Popisu trajno, odnosno do ispunjenja pretpostavki utvrđenih ovim Zakonom na temelju kojih se može izvršiti brisanje udžbenika i pripadajućih dopunskih sredstava s Popisa.

(4) Pravilnik iz stavka 1. ovog članka donosi ministar na prijedlog stručnog povjerenstva.

(5) Stručno povjerenstvo iz stavka 4. ovog članka ima sedam članova koje imenuje ministar, iz reda učitelja i nastavnika te predstavnika stručnih udruga iz područja odgoja i obrazovanja.

Pokretanje postupka uvrštavanja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava na Popis

Članak 11.

(1) Postupak uvrštavanja na Popis iz članka 10. ovog Zakona pokreće se podnošenjem zahtjeva Ministarstvu od strane nakladnika.

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovog članka prilaže se:

- tri primjerka udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u tiskanoj formi i tri primjerka u elektroničkome obliku na odgovarajućemu mediju,
- izjava nakladnika o jezičnoj uređenosti teksta,
- izjava odgovorne osobe nakladnika da odgovara za sve greške koje se pojave u udžbeniku i pripadajućem dopunskom nastavnom sredstvu, te da će iste otkloniti o vlastitome trošku,
- dokaz da je nakladnik registriran za obavljanje nakladničke djelatnosti.

(3) Postupak utvrđivanja usklađenosti udžbenika i pripadajućih nastavnih sredstava s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom provode stručna povjerenstva koje imenuje ministar sukladno članku 12. ovog Zakona.

Sastav i način rada stručnih povjerenstava

Članak 12.

(1) Za članove stručnog povjerenstva mogu se imenovati:

- znanstvenik, odnosno stručnjak za nastavni predmet ili područje za koje je udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo namijenjeno,
- metodičar za nastavni predmet ili nastavno područje,
- učitelj ili nastavnik nastavnog predmeta određenoga obrazovnog programa s najmanje pet godina iskustva u nastavi.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovog članka za članove stručnog povjerenstva pri utvrđivanju usklađenosti udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava:

- za obrazovanje odraslih, jedan od članova stručnog povjerenstva je stručnjak za obrazovanje odraslih,
- za uporabu u dopunskoj nastavi s djecom hrvatskih građana u inozemstvu, jedan od članova stručnog povjerenstva je učitelj s iskustvom u radu s djecom hrvatskih građana u inozemstvu.

(3) Rad je stručnih povjerenstava javan.

(4) Poblize odredbe o utvrđivanju sastava, imenovanju i načinu rada stručnog povjerenstava uređuju se pravilnikom koji donosi ministar.

Članak 13.

(1) Stručno povjerenstvo, u roku od 90 dana od dana zaprimanja zahtjeva iz članka 11. stavka 1. i 2. ovog Zakona, izrađuje pisano stručno mišljenje o usklađenosti udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom.

(2) Stručna povjerenstva prije donošenja stručnog mišljenja mogu udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo jednom vratiti nakladniku na doradu radi otklanjanja nedostataka.

(3) Nedostatke je nakladnik dužan ispraviti i dostaviti udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo Ministarstvu u roku od 15 dana od dana dostave na doradu.

(4) Ako udžbenik nije usklađen s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom kao i u slučaju da nakladnik ne otkloni nedostatke u roku utvrđenom stavkom 3. ovog članka, stručno povjerenstvo će izdati negativno stručno mišljenje.

(5) U slučaju davanja negativnoga stručnog mišljenja, nakladnik ima pravo u roku od osam dana od dana dostave uložiti prigovor Ministarstvu.

(6) U slučaju prigovora nakladnika, ministar imenuje novo stručno povjerenstvo koje izrađuje pisano stručno mišljenje o usklađenosti udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom.

(7) Mišljenje je stručnog povjerenstva iz stavka 6. ovog članka konačno te ga Ministarstvo dostavlja nakladniku u roku od 15 dana od dana dostave prigovora.

Sprečavanje sukoba interesa

Članak 14.

(1) Radi sprečavanja sukoba interesa, član stručnog povjerenstva prije početka rada potpisuje izjavu da nije autor udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva te da nije rodbinski ili poslovno povezan s autorom, odnosno rodbinski ili poslovno povezan s bilo kojim nakladnikom udžbenika.

(2) U smislu odredbe stavka 1. ovog članka smatrat će se da je član stručnog povjerenstva rodbinski povezan s autorom, odnosno s nakladnikom ako su u bračnoj ili izvanbračnoj vezi, srodnici po krvi u uspravnoj lozi, posvojitelj i posvojenik, srodnici u pobočnoj lozi do drugog stupnja ili srodnici po tazbini do drugog stupnja.

(3) U smislu odredbe stavka 1. ovog članka smatrat će se da je član stručnog povjerenstva poslovno povezan s nakladnikom, odnosno autorom ako on ili s njim rodbinski povezana osoba, u smislu odredbe stavka 2. ovog članka, ima dionice ili poslovni udio nakladnika odnosno autora, ako su u radnom odnosu kod nakladnika odnosno autora te ako su u odnosu bilo kakve poslovne ovisnosti prema nakladniku odnosno autoru.

Primjena Pravilnika o obveznim udžbenicima i dopunskim nastavnim sredstvima u postupku uvrštavanja na Popis

Članak 15.

(1) Ako je Pravilnikom propisano da udžbenik obvezno prati i dopunsko nastavno sredstvo, u postupku uvrštavanja udžbenika na Popis, procjenjuje se i dopunsko nastavno sredstvo koje treba biti usklađeno s Udžbeničkim standardom i udžbenikom.

(2) Ako se u postupku uvrštavanja udžbenika na Popis, koji je kao obvezan propisan Pravilnikom, utvrdi da udžbenik nije usklađen s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom neće se razmatrati niti pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo.

(3) Ako se u postupku uvrštavanja udžbenika na Popis, koji je kao obvezan propisan Pravilnikom, utvrdi da je udžbenik usklađen s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom, ali da dopunsko nastavno sredstvo koji ga obvezno prati nije usklađeno s Udžbeničkim standardom i/ili udžbenikom na Popis se neće uvrstiti niti udžbenik.

(4) Ako se u postupku uvrštavanja na Popis utvrdi da je zahtjev iz članka 11. stavka 1. i 2. ovog Zakona podnesen u pogledu udžbenika i/ili dopunskoga nastavnog sredstva koje nije kao obvezan propisan Pravilnikom, zahtjev će se proslijediti Agencijama radi provođenja postupka odobrenja nastavnog sredstva kao pomoćnog nastavnog sredstva sukladno članku 29. ovog Zakona.

Brisanje s Popisa

Članak 16.

(1) Postupak brisanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava s Popisa provodi Ministarstvo po službenoj dužnosti ili na zahtjev nakladnika.

(2) Ministarstvo će po službenoj dužnosti pokrenuti postupak brisanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava s Popisa:

- ako nije utvrđen kao obvezan Pravilnikom iz članka 10. ovog Zakona
- ako nije usklađen s nacionalnim i predmetnim kurikulumom,
- ako nije usklađen s Udžbeničkim standardom,
- ako nastupe ili se naknadno utvrde okolnosti koje predstavljaju izravno kršenje odredaba ovog ili drugog zakona,
- ako prestane postojati pravna osoba nakladnika.

(3) U slučajevima iz stavka 2. podstavaka 1., 2. i 3. ovog članka provest će se vrednovanje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava. U postupku vrednovanja odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 13., 14. i 15. ovog Zakona.

(4) U slučaju iz stavka 2. podstavka 4. ovog članka ministar će osnovati posebno povjerenstvo koje će utvrditi postojanje činjenica koje mogu imati za posljedicu brisanje s Popisa.

(5) Na temelju negativnog rezultata vrednovanja iz stavka 3. ovog članka, odnosno negativnog mišljenja povjerenstva iz stavka 4. kojim se utvrđuju okolnosti iz stavka 2. podstavka 4. ovog članka, odnosno dokaza o prestanku postojanja pravne osobe nakladnika odnosno na zahtjev nakladnika, ministar će donijeti odluku o brisanju udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva s Popisa.

(6) Na postupak po prigovoru protiv odluke ministra iz stavka 5. ovog članka odgovarajuće će se primijeniti odredbe članka 13. stavaka 5., 6. i 7. ovog Zakona.

Izjašnjavanje učitelja, odnosno nastavnika

Članak 17.

(1) Izjašnjavanje učitelja, odnosno nastavnika o prikladnosti udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za uporabu u nastavnome i odgojno-obrazovnome procesu provodi se, u pravilu, svake četvrte godine, i to u godini u kojoj se, sukladno odredbama ovog Zakona, objavljuje ili mijenja Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih sredstava.

(2) Postupak iz stavka 1. ovog članka započinje dostavom Popisa iz članka 10. ovog Zakona školama.

(3) Ministarstvo će dostaviti Popis školama najkasnije do 01. rujna godine koja prethodi godini u kojoj se, sukladno odredbama ovog Zakona, objavljuje ili mijenja Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava.

(4) Učitelji, odnosno nastavnici dužni su obaviti izjašnjavanje iz stavka 1. ovog članka najkasnije do 15. listopada godine koja prethodi godini u kojoj se, sukladno odredbama ovog

Zakona, objavljuje ili mijenja Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava.

(5) Prikladnima za uporabu u nastavnom i odgojno-obrazovnom procesu smatraju se oni udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva za koje se u postupku izjašnjavanja izjasni najmanje 10% učitelja, odnosno nastavnika.

III. KATALOG OBVEZNIH UDŽBENIKA I PRIPADAJUĆIH DOPUNSKIH NASTAVNIH SREDSTAVA

Javni poziv za uvrštavanje u Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava

Članak 18.

(1) Ministarstvo će u roku od trideset dana od dana okončanja postupka izjašnjavanja učitelja, odnosno nastavnika, utvrđenog člankom 17. stavkom 4. ovog Zakona, objaviti javni poziv za uvrštavanje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava (u daljnjem tekstu: Katalog).

(2) Javni poziv iz stavka 1. ovog članka objavljuje se, u pravilu, svake četiri godine.

(3) Na javni poziv iz stavka 1. ovog članka mogu se, u roku od 15 dana od dana objave poziva, javiti nakladnici čiji se udžbenici nalaze na Popisu iz članka 10. ovog Zakona, a za koje se izjasnilo najmanje 10% učitelja odnosno nastavnika, sukladno članku 17. ovog Zakona.

(4) Uz zahtjev za uvrštavanje u Katalog, nakladnici su dužni dostaviti izjavu o konačnoj maloprodajnoj cijeni udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva.

(5) Cijena iz stavka 4. ovog članka ne smije prelaziti najvišu razinu cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, utvrđenu sukladno članku 19. ovog Zakona.

(6) Postupak uvrštavanja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u Katalog provodi Povjerenstvo koje imenuje ministar.

(7) Povjerenstvo iz stavka 6. ovog članka čini pet članova od kojih su najmanje dvojica članova stručnjaci iz područja izdavaštva, a troje je članova stručnjaka iz područja odgoja i obrazovanja. Članovi Povjerenstva ne mogu biti osobe koje su ujedno i autori udžbenika ili su povezane s nakladnicima i/ili autorima u smislu članka 14. ovog Zakona.

(8) Pojednostupki postupka objave i provođenja javnog poziva, kao i način imenovanja članova Povjerenstva iz stavka 6. ovog članka utvrđuje ministar pravilnikom.

Utvrđivanje najviše razine cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava

Članak 19.

(1) Na temelju prijedloga Povjerenstva iz članka 18. stavka 6. ovog Zakona, ministar u pravilu svake godine donosi i objavljuje odluku o najvišoj razini cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava.

(2) Odluku iz stavka 1. ovoga članka, u godini objave javnog poziva iz članka 18. ovog Zakona, ministar donosi najkasnije 30 dana prije objave javnog poziva.

(3) Prilikom utvrđivanja najviše razine cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Povjerenstvo iz članka 18. stavka 6. ovog Zakona izračun će temeljiti na zbroju prosječnih vrijednosti troškova izrade udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava uvećanih za najviši iznos marže nakladnika.

(4) Pod troškovima izrade udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava podrazumijevaju se troškovi kao što su: autorski honorari, grafička priprema, tisak,

distribucija, lektura, korektura, redaktura te ostali troškovi koji izravno ili neizravno utječu na maloprodajnu cijenu koju plaća krajnji kupac.

(5) Prijedlog odluke o najvišoj razini cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava obvezno se, prije objave, dostavlja na mišljenje krovnoj udruzi nakladnika.

(6) Odluke iz stavka 1. i 2. ovog članka, u pravilu, sadrže više cijena za više vrsta i oblika udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava i objavljuju se na mrežnim stranicama Ministarstva.

(7) Postupak utvrđivanja najviše razine cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava propisuje ministar pravilnikom.

Donošenje rješenja o uvrštavanju u Katalog

Članak 20.

(1) Na temelju pozitivnih mišljenja Povjerenstva iz članka 18. stavka 6. ovog Zakona, Ministarstvo donosi rješenje o uvrštavanju udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u Katalog.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovog članka obvezno sadrži:

- naslov udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva, ime i prezime autora, odnosno skupine autora,
- podatak o rednom broju izdanja,
- puni naziv nakladnika,
- nastavni predmet i nastavni program, razred i vrstu škole za koju je udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo odobren,
- konačnu maloprodajnu cijenu udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva.

(3) Na temelju rješenja iz stavka 1. ovog članka, protiv kojeg žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor, Ministarstvo će u roku od osam dana od dana dostave rješenja utvrditi Katalog.

Donošenje rješenja o neuvrštavanju u Katalog

Članak 21.

(1) Povjerenstvo iz članka 18. stavka 6. ovog Zakona Ministarstvu će predložiti izdavanje rješenja kojim se udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo ne uvrštava u Katalog u sljedećim slučajevima:

- ukoliko utvrdi da je riječ o udžbeniku i pripadajućem dopunskom nastavnom sredstvu koji nisu kao obvezni utvrđeni Pravilnikom iz članka 10. ovog Zakona;
- ukoliko utvrdi da cijena istaknuta od strane nakladnika, premašuje najvišu razinu cijena utvrđenu sukladno članku 19. ovog Zakona;
- ako utvrdi da nakladnik nije istaknuo cijenu ili da ju nije istaknuo na način i u rokovima utvrđenim člankom 18. ovog Zakona.

(2) U slučajevima iz stavka 1. ovog članka ministar će donijeti rješenje protiv kojeg žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

IV. KONAČNI ODABIR UDŽBENIKA I DOPUNSKIH NASTAVNIH SREDSTAVA

Dostava Kataloga u škole radi odabira

Članak 22.

(1) Katalog se dostavlja školama radi provedbe konačnog odabira udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, najkasnije do 15. siječnja godine u kojoj se Katalog objavljuje ili mijenja.

(2) Postupak odabira udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava iz Kataloga obavlja:

- stručni aktiv učitelja razredne nastave koji čine svi učitelji razredne nastave od 1. do 4. razreda osnovne škole;
- stručni aktiv učitelja predmetne nastave koji čine svi učitelji određenoga nastavnog predmeta od 5. do 8. razreda osnovne škole;
- stručni aktiv nastavnika predmetne nastave koji čine svi nastavnici određenoga nastavnog predmeta od 1. do završnog razreda srednje škole;
- učitelj ili nastavnik ukoliko je samo jedan učitelj ili nastavnik za određeni nastavni predmet u školi.

(3) Stručni aktiv iz članka 2. ovog članka donose odluku o odabiru udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava uz prethodno pozitivno mišljenje Vijeća roditelja u pogledu prihvatljivosti cijene odabranih nastavnih sredstava.

(4) Ravnatelj je dužan u roku od 30 dana od dana dostave Kataloga dostaviti Ministarstvu odluku o odabiru s priloženim prethodnim pozitivnim mišljenjima Vijeća roditelja.

(5) Ako ravnatelj u roku iz stavka 4. ovog članka ne dostavi odluku o odabiru i pozitivno mišljenje Vijeća roditelja u pogledu prihvatljivosti cijene odabranih nastavnih sredstava, smatrat će se da su u toj školi za određeni nastavni predmet odabrani udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva koja su u pogledu odabira stručnih aktiva najzastupljenija na razini županije na čijem području škola djeluje.

Konačna lista odabranih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava

Članak 23.

(1) Konačna lista odabranih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava utvrđuje se na temelju odluka o odabiru donesenih sukladno odredbi članka 22. stavka 3. ovog Zakona, odnosno temeljem presumpcije utvrđene člankom 22. stavkom 5. ovog Zakona.

(2) Konačna lista iz stavka 1. ovog članka objavljuje se na mrežnim stranicama Ministarstva, Agencija i škola, najkasnije do 1. travnja u godini u kojoj se Katalog objavljuje ili mijenja.

(3) Nitko nije u obvezi kupiti nastavna sredstva koja nisu objavljena na Konačnoj listi iz stavka 1. ovog članka odabranih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava.

(4) Udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo s Konačne liste iz stavka 1. ovog članka, mora biti u uporabi u školi, kao i u njoj pripadajućoj područnoj školi, najmanje četiri godine računajući i školsku godinu u kojoj su odabrani.

Izmjene udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava

Članak 24.

(1) Kada su zbog izmjena nacionalnog, odnosno predmetnog kurikulumu, izmjena udžbeničkog standarda ili drugih bitnih sadržajnih promjena nužne izmjene i/ili dopune udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, udžbenik i pripadajuće dopunsko

nastavno sredstvo se, uz suglasnost Ministarstva, mogu izmijeniti i/ili dopuniti i prije isteka roka iz članka 23. stavka 4. ovog Zakona.

(2) Izmjenu i/ili dopunu udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava može predložiti i nakladnik.

(3) Za potrebu postupka izmjene i/ili dopune udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava iz stavka 1. ovog članka Ministarstvo može imenovati stručno povjerenstvo.

(4) Ako su izmjene i/ili dopune, sukladno stavku 1. ovog članka, nužne, Ministarstvo o izmjeni i/ili dopuni udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava donosi rješenje kojim se povlači udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo, i donosi rješenje o uvrštavanju tako izmijenjenog i/ili dopunjenog udžbenika i pripadajućega nastavnog sredstva na Konačnu listu iz članka 23. stavka 1. ovog članka.

V. ROKOVI ZA TISAK UDŽBENIKA I PRIPADAJUĆIH DOPUNSKIH NASTAVNIH SREDSTAVA I OBVEZA DOSTAVE IZDANJA

Članak 25.

(1) Nakladnik je dužan tiskati udžbenike i pripadajuća dopunska nastavna sredstva s Konačne liste iz članka 23. stavka 1. ovog Zakon i učiniti ih dostupnima maloprodaji najkasnije do 15. lipnja.

(2) Od svakog izdanja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava nakladnik dostavlja dva primjerka Ministarstvu najkasnije do roka iz stavka 1. ovog članka.

(3) Ukoliko se utvrdi da se u udžbeniku i pripadajućem dopunskom nastavnom sredstvu nalaze greške nakladnik je dužan, u primjerenom roku i na odgovarajući način, ispraviti ih o svojem trošku.

(4) U svakom pojedinom slučaju Ministarstvo će utvrditi rokove i način iz stavka 3. ovog članka.

VI. FINANCIRANJE UDŽBENIKA I PRIPADAJUĆIH DOPUNSKIH NASTAVNIH SREDSTAVA SREDSTVIMA DRŽAVNOG PRORAČUNA

Članak 26.

(1) Vlada Republike Hrvatske može, sukladno raspoloživim sredstvima državnog proračuna, za svaku školsku godinu donijeti odluku o financiranju, odnosno sufinanciranju nabave udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike osnovnih i srednjih škola.

(2) Za svrhu iz stavka 1. ovog članka Vlada Republike Hrvatske odlukom će utvrditi koje će udžbenike i pripadajuća dopunska nastavna sredstva nabaviti te mjerila i kriterije na temelju kojih će se ostvariti pravo na financiranje, odnosno sufinanciranje, kao i mjerila i kriterije podjele, načina korištenja i zamjene korištenih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava.

VII. POVLAČENJE UDŽBENIKA I PRIPADAJUĆIH DOPUNSKIH NASTAVNIH SREDSTAVA

Članak 27.

(1) Udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo može biti povučeno iz uporabe:

- ako nije utvrđen kao obvezan Pravilnikom iz članka 10. ovog Zakona
- ako nije usklađen s nacionalnim i predmetnim kurikulumom,
- ako nije usklađen s Udžbeničkim standardom,
- ako je svojim sadržajem suprotan odredbi članka 4. stavka 2. i 3. ovog Zakona,

- ako se i nakon postupka provedenog sukladno članku 25. stavku 3. i 4. ovog Zakona utvrdi da ima netočnih i zastarjelih podataka koji bitno utječu na vjerodostojnost sadržaja i koji upućuju učenike na pogrešne zaključke ili otežavaju stjecanje znanja,
- ako se utvrdi da udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo koji je u uporabi nije istovjetan onome kojeg je odobrilo Ministarstvo u skladu s odredbama ovog Zakona,
- ako je autor u sukobu interesa sukladno članku 14. ovog Zakona,
- ako se utvrdi da konačna maloprodajna cijena ne odgovara cijeni utvrđenoj rješenjem iz članka 20. ovog Zakona,
- ako nakladnik ne postupi sukladno članku 24. ovog Zakona.

(2) O povlačenju udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u slučajevima iz stavka 1. ovog članka ministar odlučuje rješenjem, na temelju mišljenja stručnog povjerenstva koje ministar u tu svrhu imenuje.

(3) Povučeni udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva brisat će se s Popisa i o njima se neće ponovno rješavati u postupku za uvrštenje na Popis.

VIII. KOREKCIJA CIJENE UDŽBENIKA I PRIPADAJUĆIH DOPUNSKIH NASTAVNIH SREDSTAVA

Članak 28.

(1) Cijena udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva utvrđena rješenjem iz članka 20. ovog Zakona za vrijeme dok traje obveza uporabe propisana člankom 23. stavkom 4. ovog Zakona može se mijenjati za godišnju stopu inflacije koju objavljuje Državni zavod za statistiku.

(2) Cijena iz stavka 1. ovog članka može se mijenjati i u slučaju nastupa objektivnih tržišnih okolnosti koje izravno utječu na promjene troškova iz članka 19. ovog Zakona.

(3) Na postupak iz stavka 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 19. i 20. ovog Zakona.

(4) O izmijenjenoj cijeni Ministarstvo odlučuje rješenjem.

IX. POMOĆNA NASTAVNA SREDSTVA

Članak 29.

(1) U školama u uporabi mogu biti i pomoćna nastavna sredstva koja za uporabu trebaju dobiti odobrenje Agencija.

(2) Zahtjev za davanje odobrenja iz stavka 1. ovog članka za pomoćna nastavna sredstva za nastavne predmete u osnovnim školama, gimnazijama i općeobrazovne predmete u strukovnim i umjetničkim školama, podnosi se agenciji nadležnoj za odgoj i obrazovanje, a za strukovne predmete u strukovnim školama podnosi se agenciji nadležnoj za strukovno obrazovanje.

(3) Agencije iz stavka 2. ovog članka izdat će odobrenje ako je pomoćno nastavno sredstvo usklađeno s nacionalnim i predmetnim kurikulumom.

(4) Pomoćna nastavna sredstva koja imaju odobrenje iz stavka 3. ovog članka uvrštavaju se na popis iz članka 3. stavka 4. ovog Zakona koji se objavljuje na mrežnim stranicama Agencija.

(5) Svaki učitelj, odnosno nastavnik može preporučiti da u razrednome odjelu u uporabi bude i pomoćno nastavno sredstvo objavljeno na popisu iz stavka 4. ovog članka.

(6) Preporuka učitelja, odnosno nastavnika iz stavka 5. ovog članka ne smije za posljedicu imati obvezu korištenja ili kupovanja odobrenoga pomoćnog nastavnog sredstva.

Članak 30.

(1) Svim školama, uključujući sve učitelje, nastavnike, ravnatelje i ostalo stručno osoblje škola zabranjuje se primanje svih oblika donacija i drugih oblika materijalnih potpora od strane nakladnika čiji se udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva nalaze na Popisu i/ili Katalogu i/ili Konačnoj listi iz članka 23. stavka 2. ovog Zakona, ili koji na bilo koji drugi izravan ili posredan način u bilo koje vrijeme sudjeluju u postupku uvrštavanja, odnosno odabira udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava.

(2) Svim nakladnicima zabranjuje se davanje donacija i drugih oblika materijalnih potpora školama, uključujući učitelje, nastavnike, ravnatelje i ostalo stručno osoblje škola.

(3) Zabrana iz stavaka 1. i 2. ovog članka primjenjuje se trajno, odnosno i u vrijeme kada se ne provode postupci uvrštavanja na Popis, u Katalog ili na Konačnu listu iz članka 23. stavka 1. ovog Zakona.

(4) Donacijama i drugim oblicima materijalnih potpora ne smatraju se stručna usavršavanja u trajanju od jednog dana, niti promotivni pokloni zanemarive vrijednosti koja ne prelazi 100 kn po osobi, primjerice, blokovi za pisanje ili olovke.

X. NADZOR

Članak 31.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovog Zakona provodi Ministarstvo.

(2) Inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona provodi prosvjetna inspekcija Ministarstva.

XI. KAZNE NE ODREDBE

Članak 32.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj škola:

- u kojoj je u uporabi udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo suprotno odredbama ovog Zakona,
- u kojoj preporuka učitelja, odnosno nastavnika proizvede posljedicu iz članka 29. stavka 6. ovog Zakona.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u školi novčanom kaznom od 1.000,00 do 5.000,00 kuna.

(3) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja utječe na učitelja, odnosno nastavnika, stručni aktiv ili Vijeće roditelja pri izboru udžbenika te učitelj, odnosno nastavnik koji prilikom odabira udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava ostvari imovinsku korist.

(4) Za prekršaj iz stavka 3. ovog članka kaznit će se pravna osoba novčanom kaznom od 80.000,00 do 100.000,00 kuna.

(5) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 100.000,00 kn kaznit će se škola i nakladnik koji postupe protivno odredbi članka 30. ovog Zakona.

(6) Novčanom kaznom 10.000,00 do 30.000,00 kn kazniti će se učitelj, nastavnik, ravnatelj ili drugo stručno osoblje škola i odgovorne osobe nakladnika koji postupe protivno odredbi članka 30. ovog Zakona.

Članak 33.

- (1) Novčanom kaznom od 30.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj nakladnik:
- koji ne postupi sukladno odredbama članka 25. ovog Zakona,
 - koji do 1. kolovoza ne dostavi Ministarstvu dva otisnuta primjerka udžbenika,
 - koji tiska udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo suprotno odredbama Udžbeničkog standrada i članka 4. ovog Zakona.
- (2) Za prekršaj iz stavka 1. ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba nakladnika novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

XII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 34.

- (1) Udžbenički standard ministar će donijeti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
- (2) Do početka primjene Udžbeničkog standarda donesenog prema ovom Zakonu primjenjuje se Udžbenički standard (»Narodne novine«, br. 7/07.).
- (3) Pravilnik o obveznim udžbenicima i dopunskim nastavnim sredstvima iz članka 10. ovog Zakona ministar će donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona, a ostale provedbene propise na temelju ovog Zakona ministar će donijeti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
- (4) Agencije će akte propisane ovim Zakonom donijeti u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.
- (5) Do donošenja nacionalnog i predmetnog kurikuluma, udžbenici, dopunska i pomoćna nastavna sredstva usklađuju se s važećim nastavnim planovima i programima.

Članak 35.

- (1) Na postupke odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava koji su započeti prije stupanja na snagu ovog Zakona, a do stupanja na snagu ovog Zakona nisu dovršeni, primjenjuju se odredbe Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, broj 36/06, 141/06, 152/08 i 86/09).
- (2) Na postupke odabira udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava odobrenih sukladno stavku 1. ovog članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovog Zakona, s time da se u pogledu rokova za školsku godinu 2010./2011. primjenjuju odredbe ovog članka.
- (3) Postupci izjašnjavanja učitelja, odnosno nastavnika o odabiru udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava, započeti sukladno odredbama Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, broj 36/06, 141/06, 152/08 i 86/09), dovršit će se sukladno odredbama ovog Zakona tako da će se na rezultate postupka odabira učitelja, odnosno nastavnika provedenog sukladno članku 14. Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, broj 36/06, 141/06, 152/08 i 86/09), odgovarajuće primijeniti odredba članka 17. ovog Zakona.
- (4) Ako udžbenici i dopunska nastavna sredstva koji su se nalazili na Popisu za školsku godinu 2010./2011., a za koje su se učitelji, odnosno nastavnici izjasnili sukladno stavku 3. ovog članka, nisu u skladu s Pravilnikom o obveznim udžbenicima i pripadajućim dopunskim nastavnim sredstvima iz članka 10. ovog Zakona, neće se uvrstiti u Katalog udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava iz članka 20. ovog Zakona.
- (5) Svi udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva iz stavka 4. ovog članka smatraju se pomoćnim nastavnim sredstvima u smislu članka 29. ovog Zakona.
- (6) Ministarstvo će, za školsku godinu 2010./2011., 1. travnja 2010. godine objaviti javni poziv iz članka 18. ovog Zakona za uvrštavanje u Katalog udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava iz članka 20. ovog Zakona.

(7) Ministar će imenovati privremeno povjerenstvo od pet članova koji će provesti javni poziv iz stavka 6. ovog članka i predložiti uvrštavanje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u Katalog udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava iz članka 20. ovog Zakona, ako konačna maloprodajna cijena udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva bude izražena sukladno stavku 8. i 9. ovog članka.

(8) Za školsku godinu 2010./2011. ne primjenjuje se odredba članka 19. ovog Zakona, već se najvišom razinom cijene udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva za svaki pojedini nastavni predmet smatra cijena predmetnoga udžbenika i dopunskoga nastavnog sredstva izražena u Popisu udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za školsku godinu 2010./2011. Tako izražena najviša razina cijene udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva za svaki pojedini nastavni predmet ne može biti veća od cijene predmetnog udžbenika i dopunskoga nastavnog sredstva izražene u Katalogu udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za školsku godinu 2009./2010., umanjene za 10 %.

(9) Ukoliko se najviša razina cijene udžbenika i pripadajućeg dopunskog nastavnog sredstva ne može utvrditi na način propisan stavkom 8. ovog članka iz razloga što se predmetni udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva nisu nalazili u Katalogu udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za školsku godinu 2009./2010., najvišom razinom cijene tih udžbenika smatra se prosječna cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava po nastavnom predmetu utvrđena sukladno stavku 8. ovog članka.

(10) Ministarstvo će nakon provođenja postupka sukladno odredbama ovog članka uvrstiti udžbenike i pripadajuća dopunska nastavna sredstva u Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, te dostaviti Katalog školama do 1. svibnja 2010. godine.

(11) Postupak odabira sukladno odredbi članka 22. ovog Zakona za školsku godinu 2010./2011. provest će se do 1. lipnja 2010. godine.

(12) Konačna lista iz članka 23. ovog Zakona utvrdit će se najkasnije do 15. lipnja 2010. godine.

(13) Nakladnik je dužan udžbenike i pripadajuća dopunska nastavna sredstva koji se nalaze na Konačnoj listi iz stavka 12. ovog članka tiskati i učiniti ih dostupnim maloprodaji najkasnije do 01. kolovoza 2010. godine.

(14) Ministarstvo će nakon donošenja Udžbeničkog standarda sukladno odredbama ovog Zakona izdati rješenja u pogledu udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava uvrštenih na Konačnu listu iz stavka 12. ovog članka.

(15) Udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva u pogledu kojih će sukladno stavku 14. ovog članka Ministarstvo izdati rješenja ostaju u uporabi sukladno odredbi članka 23. stavka 4. ovog Zakona.

(16) U postupku izdavanja rješenja sukladno stavku 14. ovog članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 19., 20. i 21. ovog Zakona.

(16) Udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva koji su tiskani prije stupanja na snagu Udžbeničkoga standarda donesenog na temelju ovog Zakona, ne mogu se nalaziti u maloprodaji nakon školske godine 2010./2011, ali ih učenici mogu upotrebljavati u nastavi.

Članak 36.

Stupanjem na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (»Narodne novine«, br. 36/06, 141/06, 152/08 i 86/09).

Članak 37.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI DONOŠENJEM ZAKONA TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Prvi Zakon o udžbenicima za osnovnu i srednju školu donesen je u prosincu 2001. godine, a Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udžbenicima donesen je u travnju 2003. godine.

Nakon toga, u ožujku 2006. godine, donesen je novi Zakon o udžbenicima za osnovnu i srednju školu. Navedeni Zakon imao je tri izmjene i dopune: Zakon o dopunama Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, broj 141/06), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, broj 152/08), te Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (Narodne novine, broj 89/09) - u daljnjem tekstu: važeći Zakon.

U razdoblju od školske godine 2001./2002. do 2009./2010. broj udžbenika, a posebice broj dopunskih nastavnih sredstava stalno je rastao, a rasle su i cijene većine naslova tako da se cijena pojedinih udžbeničkih kompleta u spomenutom razdoblju gotovo utrostručila.

Odobranje udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za uporabu u školi povjereno je stručnim povjerenstvima. Međutim, važećim Zakonom je bilo propisano da povjerenstva za ocjenjivanje usklađenosti udžbenika i drugih nastavnih sredstava utvrđuju usklađenost s nastavnim planom i programom i Udžbeničkim standardom. Dakle, stručna povjerenstva nisu imala instrument temeljem kojeg bi zaprimljene udžbenike i/ili dopunska nastavna sredstva odbijali, jer npr. nisu potrebni, već su ih eventualno vraćali nakladniku na doradu, ali ako su ti udžbenici i/ili dopunska nastavna sredstva bili usklađeni s nastavnim planom i programom i Udžbeničkim standardom oni su se redovito i odobrali za uporabu u školama.

Takav način odobravanja udžbenika rezultirao je sve većim brojem udžbenika odobrenih za pojedine razrede, pa ih tako u istim nastavnim predmetima, obično u nižim razredima osnovne škole bilo sedam-osam, među kojima je i više udžbenika istog nakladnika. Sve to je otežavalo odabir udžbenika i otežavalo korištenje istoga udžbenika sljedećoj generaciji učenika.

Brojnosti dopunskih nastavnih sredstava za pojedini nastavni predmet, a time i težini udžbeničke torbe i visokoj cijeni udžbeničkih kompleta pridonijeli su, sukladno još Zakonu o udžbenicima za osnovu i srednju školu iz 2001. godine, tzv. razgranati udžbenici, odnosno udžbenik u više dijelova, s radnom bilježnicom, zbirkom zadataka, odnosno vježbi ili drugim nastavnim sredstvima bez obzira na medij, kao i činjenica da se prema odredbama važećeg Zakona pod udžbenikom podrazumijevalo i dopunsko nastavno sredstvo, odnosno radna bilježnica, zbirka zadataka, zemljopisni atlas i povijesni atlas.

Također, potrebno je posebno istaknuti da je još Zakonom o udžbenicima za osnovu i srednju školu iz 2001. godine i kasnije važećim Zakonom uveden institut "demokratičnosti" izbora udžbenika od strane učitelja odnosno nastavnika. Naime, učitelji odnosno nastavnici su slobodni svake godine izabrati nove udžbenike i dopunska nastavna sredstva odnosno udžbenike i dopunska nastavna sredstva drugih nakladnika, što su mnogi od njih često činili pa je smanjena mogućnost nasljeđivanja i višegodišnjeg korištenja udžbenika.

Iz godine u godinu nakladnici su za odobrenje za uporabu u školama dostavljali sve više udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava čime su poticali učitelje odnosno nastavnike na korištenje novih naslova.

Dodatnim se problemom pokazala i činjenica da su se udžbenici odobrali na neodređeno vrijeme, kao i činjenica da je udžbenik mogao biti povučen iz uporabe na zahtjev nakladnika ili radi slabe zastupljenosti u uporabi.

Konačnim prijedlogom Zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (u daljnjem tekstu: Konačni prijedlog) definira se pojam udžbenika, dopunskih i pomoćnih nastavnih sredstava i postupak ocjene sukladnosti udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava sa nacionalnim i predmetnim kurikulumom odnosno nastavnim planom i programom i Udžbeničkim standardom te postupci uvrštavanja na Popis udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava i Katalog obveznih udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava.

Ograničava se vrijeme odabira udžbenika, i to na način da se odabir iz Kataloga obveznih udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava, u pravilu, vrši na četiri godine, odnosno odabir stručnog aktiva uz prethodno pozitivno mišljenje Vijeće roditelja o korištenju određenog naslova za određeni nastavni predmet može se mijenjati tek nakon isteka, u pravilu, četiri godine.

Propisuju se zadaće svih subjekata u postupku ocjene sukladnosti udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava sa nacionalnim i predmetnim kurikulumom odnosno nastavnim planom i programom i Udžbeničkim standardom i izbora udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava: (1) autora i nakladnika udžbenika; (2) Ministarstva koji provodi postupak; (3) učitelja i nastavnika, odnosno stručnoga aktiva škole, Vijeća roditelja i ravnatelja koji, u konačnici, odabiru koji će se udžbenici koristiti u njihovoj školi.

Dakle, Konačnim prijedlogom predlaže se da ministar nadležan za obrazovanje (u daljnjem tekstu: ministar) pravilnikom propisuje koji se udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva za pojedine nastavne predmete smatraju obveznim za uporabu u nastavi (npr. za matematiku je potreban udžbenik, radna bilježnica i zbirka zadataka, za povijest je potreban udžbenik, radna bilježnica i atlas).

Također, Konačni prijedlog propisuje što se smatra udžbenikom te da je on namijenjen višegodišnjoj uporabi, ali se Konačnim prijedlogom ostavlja mogućnost da Udžbeničkim standardom bude propisano pod kojim uvjetima je moguće u uporabi imati radne udžbenike i dopunska nastavna sredstva po kojima se smije pisati i koji samom tom činjenicom prestaju biti uporabljivi nakon prve godine uporabe.

Ovim Konačnim prijedlogom predviđa se postojanje i pomoćnih nastavnih sredstava. Naime, to su sva nastavna i druga sredstva koja su podesna za korištenje u nastavi i koja su usklađena s nacionalnim i predmetnim kurikulumom, a koja nisu kao obvezna propisana Pravilnikom o obveznim udžbenicima i pripadajućim dopunskim nastavnim sredstvima. Za navedena nastavna sredstva Agencije nakladniku izdaju odobrenje. Dakle, novinu predstavlja činjenica da će u skupinu pomoćnih nastavnih sredstava moći biti uvrštena sva ona nastavna sredstva koja se mogu, ali ne moraju koristiti u nastavi. Takva pomoćna nastavna sredstva će moći ući u uporabu temeljem navedenog odobrenja Agencija, ali i sugestije učitelja odnosno nastavnika i roditelja. Međutim, istodobno će učiteljima odnosno nastavnicima strogo biti zabranjeno da njihova preporuka ima za posljedicu obvezu korištenja ili kupovanja preporučenih pomoćnih nastavnih sredstava.

Konačnim prijedlogom, ujedno je propisano i da Ministarstvo imenuje stručna povjerenstva koja izdaju pozitivna ili negativna stručna mišljenja o usklađenosti udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava s nacionalnim i predmetnim kurikulumom odnosno nastavnim planom i programom i Udžbeničkim standardom, a na temelju kojih će Ministarstvo voditi Popis udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava (u daljnjem tekstu: Popis). U Popisu se evidentiraju udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva koji su Pravilnikom o obveznim udžbenicima i pripadajućim dopunskim nastavnim sredstvima utvrđeni kao obvezni i imaju pozitivno stručno mišljenje o usklađenosti s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom.

U pravilu, svake četiri godine, Popis se dostavlja u škole u svrhu izjašnjavanja učitelja odnosno nastavnika o podesnosti za njihovu primjenu u odgojno-obrazovnome i nastavnome procesu i provodi postupak javnog poziva za uvrštavanje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava (u daljnjem tekstu: Katalog).

Nakon završenog postupka izjašnjavanja učitelja odnosno nastavnika o podesnosti za njihovu primjenu u odgojno-obrazovnome i nastavnome procesu formirat će se lista udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava na kojoj će se naći samo ona nastavna sredstva

za koja se izjasnilo najmanje 10% učitelja odnosno nastavnika. Sličan model izbora od strane učitelja odnosno nastavnika postojao je i do sada, što znači da se i u okviru novog postupka zadržava visok stupanj demokratičnosti izbora.

Nadalje, Konačnim prijedlogom propisuje se da Ministarstvo tada objavljuje javni poziv za uvrštavanje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u Katalog na koji se mogu javiti samo oni nakladnici udžbenika za koje se izjasnilo najmanje 10% učitelja odnosno nastavnika (u daljnjem tekstu:javni poziv).

U svrhu regulacije cijena udžbenika, ali i zaštite javnog interesa ovim Konačnim prijedlogom propisuje se utvrđivanje najviše razine cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava koju, na temelju prijedloga stručnog povjerenstva, propisuje ministar, na način predviđen podzakonskim aktom, a uvažavajući odredbu Konačnog prijedloga koji propisuje da će se prilikom utvrđivanja najviše razine cijene udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, izračun temeljiti na zbroju prosječnih vrijednosti troškova izrade udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava uvećanih za najviši iznos marže nakladnika. Konačnim prijedlogom propisuje se da se odluka o najvišoj razini cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava obvezno, prije objave, dostavlja na mišljenje krovnoj udruzi nakladnika.

Nadalje, Konačnim prijedlogom propisuje se da udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva, a za koje se nakladnici javljaju na javni poziv, moraju biti usklađeni s objavljenom najvišom razinom cijene udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava.

Ujedno, u postupku provedbe javnog poziva ministar će imenovati posebno Povjerenstvo koje će postupak i provoditi i na kraju ministru i predložiti donošenje rješenja kojim se određeni udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo uvrštavaju u Katalog.

Navedeni model određivanja najviše razine cijene udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, a radi zaštite javnog interesa, utemeljen je na načelima koja su utvrđena Zakonom o iznimnim mjerama kontrole cijene (Narodne novine, broj 73/97), a kojim je predviđena mogućnost da se posebnim zakonom regulira najviša razina cijene. Takvi slučajevi poznati su prilikom reguliranja najviše razine cijena naftnih derivata, komunalnih usluga itd.

Nadalje, Katalog se radi konačnog izbora dostavlja školama odnosno stručnim aktivima. Postupak izbora obavlja stručni aktiv učitelja razredne nastave koji čine svi učitelji razredne nastave od 1. do 4. razreda, odnosno stručni aktiv učitelja predmetne nastave koji čine svi učitelji određenog nastavnog predmeta od 5. do 8. razreda osnovne škole odnosno stručni aktiv nastavnika predmetne nastave koji čine svi nastavnici određenog nastavnog predmeta od 1. do završnog razreda srednje škole odnosno učitelj ili nastavnik ukoliko je samo jedan učitelj ili nastavnik za određeni nastavni predmet u školi. Međutim konačnu odluku o izboru, stručni aktiv donose uz prethodno pozitivno mišljenje Vijeća roditelja. Naime, iz razloga zaštite javnog interesa odnosno zaštite krajnjeg kupca, obzirom da učitelji odnosno nastavnici biraju udžbenik i dopunsko nastavno sredstvo koji će biti u uporabi u konkretnom razrednom odjelu, a u konačnici upravo taj i samo taj udžbenik i dopunsko nastavno sredstvo krajnji kupac mora i kupiti, nužno je bilo u cijeli postupak odabira aktivno uključiti i roditelje putem Vijeća roditelja. Posebno treba istaknuti kako se Vijeće roditelja treba očitovati odnosno suglasiti sa izborom stručnih aktiva samo u pogledu prihvatljivosti cijene odabranih nastavnih sredstava. Ako se stručni aktiv i roditelji ne mogu usuglasiti Konačnim prijedlogom se propisuje zakonska presumpcija prema kojoj se odabranim nastavnim sredstvima smatraju, za pojedini nastavni predmet, oni udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva koje su u najvećem postotku izabrali stručni aktiv i vijeća roditelja (koji su se usuglasili) na području županije u kojoj djeluje škola u kojoj se nije mogao izvršiti izbor.

Također treba navesti kako je Konačnim prijedlogom propisana i mogućnost korekcije cijene udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava utvrđena rješenjem za vrijeme dok traje obveza uporabe (min 4 godine), ali samo u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Konačnim prijedlogom, također, se propisuje da se, udžbenik i dopunsko nastavno sredstvo koje je za uporabu u školi kroz vrijeme od 4 godine izabrao stručni aktiv, može izmijeniti i/ili dopuniti, samo uz suglasnost Ministarstva, a kada su zbog izmjena

nacionalnoga, odnosno predmetnog kurikuluma, Udžbeničkog standarda ili drugih bitnih sadržajnih promjena nužne izmjene i/ili dopune udžbenik. Navedenu izmjenu i/ili dopunu je moguće provesti u tim slučajevima i prije isteka roka od četiri godine. Navedena odredba sprječava konstantno mijenjanje udžbenika iz koje onda izvire i obveza kupovanja, s obzirom da je do sada bilo moguće da sam nakladnik povuče udžbenik kada god on to poželi. Ovim Konačnim prijedlogom nakladniku se oduzima pravo da samoinicijativno povuče udžbenik iz uporabe, iako je nakladniku omogućeno da povuče udžbenik i dopunsko nastavno sredstvo sa Popisa, ali takvo povlačenje neće rezultirati povlačenjem onog udžbenika i dopunskoga nastavnog sredstva koji je izabran i u uporabi je u školama.

Konačnim prijedlogom postići će se nekoliko ciljeva:

1. NIŽA CIJENA UDŽBENIKA

- Ministar utvrđuje najvišu razinu cijene udžbenika, koju niti jedan udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo uvršten u Katalog ne smije prelaziti, uzimajući u obzir troškove izrade udžbenika te maržu nakladnika
- konačan izbor u školama vrše stručni aktivisti koji na svoj izbor, a u pogledu cijene, moraju dobiti prethodno pozitivno mišljenje Vijeća roditelja

2. MOGUĆNOST NASLJEĐIVANJA UDŽBENIKA

- postiže se propisivanjem obveze prema kojoj jednom odabrani udžbenik na razini škole mora biti u *uporabi min 4 godine*
- postiže se i propisivanjem obveze *izbora udžbenika na razini stručnih aktivista odnosno škola*, tj. bez obzira na broj nastavnika iz npr. hrvatskog jezika u jednoj školi u uporabi mora biti samo jedan udžbenik iz hrvatskog jezika.

3. LAKŠA UČENIČKA TORBA

- postiže se *donošenjem Pravilnika o obveznim udžbenicima i pripadajućim dopunskim nastavnim sredstvima* koji će propisivati koji se udžbenici i dopunska nastavna sredstva za pojedine nastavne predmete smatraju *obveznim za uporabu* u nastavi.

II. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1. propisuje kako se ovim Zakonom uređuje postupak uvrštavanja, odobravanja, izbora i povlačenja iz uporabe udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava, odobrenje i uporaba pomoćnih nastavnih sredstava za učenike osnovne i srednje škole te financiranje nabave udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava sredstvima državnog proračuna. Osim toga, propisuje se kako primjena udžbenika, dopunskih nastavnih sredstava i pomoćnih nastavnih sredstava u nastavi nije obavezna, osim u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Članak 2. sadrži pojmove koji su uporabi u ovom Zakonu i to: Udžbenički standard, udžbenik, dodatak udžbeniku, dopunsko nastavno sredstvo, pomoćna nastavna sredstva, nakladnik, manjinski nakladnik, Pravilnik o obveznim udžbenicima i dopunskim nastavnim sredstvima, Nacionalni i predmetni kurikulum, Popis udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, kao i značenje navedenih pojmova.

Članak 3. propisuje kako u školi u uporabi mogu biti isključivo udžbenici i njima pripadajuća dopunska nastavna sredstva objavljena u Katalogu obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, utvrđenom sukladno odredbama ovog Zakona, te pomoćna nastavna sredstva.

Članak 4. propisuje koja su ograničenja u postupku odobravanja udžbenika i drugih nastavnih sredstava. Naime, osobe zaposlene u ministarstvu nadležnom za obrazovanje, centru nadležnom za vanjsko vrednovanje obrazovanja, te Agencijama ne mogu biti autori, urednici i recenzenti udžbenika, dopunskoga i pomoćnog nastavnog sredstva. Osim toga, propisuje se kako udžbenici, dopunska i pomoćna nastavna sredstva svojim sadržajem ne smiju biti protivni Ustavu Republike Hrvatske i proklamiranim načelima demokratskog poretka koja se posebice odnose na zaštitu ljudskih i manjinskih prava, temeljnih sloboda i prava čovjeka i građanina te ravnopravnost spolova, kao i da ne smiju sadržavati promidžbeni materijal. U slučajevima kršenja navedenih odredbi ministar nadležan za obrazovanje neće odobriti uporabu udžbenika i dopunskoga nastavnog sredstva.

Članak 5. određuje da ukoliko tijekom postupka uvrštavanja udžbenika i pripadajućeg dopunskoga nastavnog sredstva na Popis udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava ili u Katalog udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, nastane sudski spor zbog zaštite autorskih prava, postupak uvrštavanja udžbenika će se prekinuti do okončanja spora.

Članak 6. i 7. odnose se na udžbenike i dopunska nastavna sredstva za nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine. U postupku odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine, Agencije imenuju stručne prosudbene skupine koje, u pravilu, čine znanstvenik, odnosno stručnjak iz određenog područja ili nastavnog predmeta i metodičar koji poznaje jezik i pismo nacionalne manjine, te učitelj ili nastavnik određenoga nastavnog predmeta na jeziku i pismu nacionalne manjine. Propisuje se i koji se sve materijali predlažu ukoliko je predmet postupka odobravanja prijevoda udžbenika i dopunskoga nastavnog sredstva objavljenog u Katalogu, te udžbenik koji se uvozi iz države matičnog naroda.

Članak 8. odnosi se na postupak odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava s malom nakladom, za učenike s teškoćama u razvoju i za škole koje provode nastavu svih nastavnih predmeta na stranom jeziku, te na sastav stručne prosudbene skupine.

Članak 9. propisuje kako se odredbe ovog Zakona odgovarajuće primjenjuju i na dopunska nastavna sredstva koja prate udžbenik, a koja su kao obvezna propisana Pravilnikom o obveznim udžbenicima i pripadajućim dopunskim nastavnim sredstvima te u tom smislu s udžbenikom čine neodvojivu cjelinu, te kako se u svim postupcima propisanim ovim Zakonom primjenjuju odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.

Članak 10. određuje kako se na Popisu udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava evidentiraju udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva koji su Pravilnikom o obveznim udžbenicima i dopunskim nastavnim sredstvima utvrđeni kao obvezni i imaju pozitivno stručno mišljenje o usklađenosti s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom, te se propisuje i što navedeni Popis sadrži.

Članak 11. odnosi se na pokretanje postupka uvrštavanja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava na Popis. Postupak uvrštavanja na predmetni Popis pokreće se podnošenjem zahtjeva Ministarstvu od strane nakladnika, a propisano je i što je sve potrebno priložiti uz navedeni zahtjev. Postupak utvrđivanja usklađenosti udžbenika i pripadajućih nastavnih sredstava s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom provode stručna povjerenstva koje imenuje ministar.

Članak 12. i 13. određuju sastav i način rada stručnih povjerenstva, te se propisuje kako je rad stručnih povjerenstva javan. Poblježe odredbe o utvrđivanju sastava, imenovanju i načinu rada stručnog povjerenstva uređuju se pravilnikom koji donosi ministar. Stručno povjerenstvo u roku od 90 dana od dana zaprimanja zahtjeva, izrađuje pisano stručno

mišljenje o usklađenosti udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom. Stručna povjerenstva prije donošenja stručnog mišljenja mogu udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo jednom vratiti nakladniku na doradu radi otklanjanja nedostataka. Ako udžbenik nije usklađen s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom kao i u slučaju da nakladnik ne otkloni nedostatke u utvrđenom roku stručno povjerenstvo će izdati negativno stručno mišljenje. U slučaju davanja negativnoga stručnog mišljenja, nakladnik ima pravo u roku od osam dana od dana dostave uložiti prigovor Ministarstvu. U slučaju podnošenja prigovora ministar može imenovati novo stručno povjerenstvo koje će ponovno provesti postupak usklađenosti udžbenika s Udžbeničkim standardom i nacionalnim odnosno predmetnim kurikulumom. Odluka novg stručnog povjerenstva je konačna.

Članak 14. odnosi se na sprečavanje sukoba interesa, pa je propisano kako radi sprečavanja sukoba interesa, član stručnog povjerenstva prije početka rada potpisuje izjavu da nije autor udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva te da nije rodbinski ili poslovno povezan s autorom, odnosno rodbinski ili poslovno povezan s bilo kojim nakladnikom udžbenika.

Članak 15. propisuje da ukoliko je Pravilnikom o obveznim udžbenicima i dopunskim nastavnim sredstvima propisano da udžbenik obvezno prati i dopunsko nastavno sredstvo, u postupku uvrštavanja udžbenika na Popis procjenjuje se i dopunsko nastavno sredstvo koje treba biti usklađeno s Udžbeničkim standardom i udžbenikom, te kako postupati u slučajevima da se utvrdi neusklađenost udžbenika ili dopunskoga nastavnog sredstva s nacionalnim i predmetnim kurikulumom i Udžbeničkim standardom.

Članak 16. određuje kako postupak brisanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava s Popisa provodi Ministarstvo po službenoj dužnosti ili na zahtjev nakladnika, te u kojim slučajevima Ministarstvo pokreće navedeni postupak po službenoj dužnosti.

Članak 17. odnosi se na izjašnjavanje učitelja, odnosno nastavnika o prikladnosti udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za uporabu u nastavnome i odgojno-obrazovnome procesu. Taj postupak provodi se, u pravilu, svake četvrte godine, u godini u kojoj se, sukladno odredbama ovog Zakona, objavljuje ili mijenja Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih sredstava. Prikladnim za uporabu u nastavnom i odgojno-obrazovnome procesu smatraju se oni udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva za koje se u postupku izjašnjavanja izjasni najmanje 10% učitelja, odnosno nastavnika.

Članak 18. određuje kako će ministarstvo će u roku od trideset dana od dana okončanja postupka izjašnjavanja učitelja odnosno nastavnika, objaviti javni poziv za uvrštavanje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u Katalog obveznih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava. Predmetni javni poziv objavljuje se, u pravilu, svake četiri godine. Na javni poziv mogu se javiti nakladnici čiji se udžbenici nalaze na Popisu, a za koje se izjasnilo najmanje 10% učitelja odnosno nastavnika, a uz zahtjev za uvrštavanje u Katalog, nakladnici su dužni dostaviti izjavu o konačnoj maloprodajnoj cijeni udžbenika i pripadajućega dopunskog nastavnog sredstva. Postupak uvrštavanja udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u Katalog provodi Povjerenstvo koje imenuje ministar.

Članak 19. propisuje donošenje odluke o najvišoj razini cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, kao i način izračuna te se ujedno propisuje da će pojedinosti postupka utvrđivanja najviše razine cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava propisati ministar pravilnikom.

Članak 20. i 21. određuju kako Ministarstvo donosi rješenje o uvrštavanju udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u Katalog, te što sve predmetno rješenje obvezno sadrži. Na temelju navedenog rješenja, Ministarstvo će utvrditi Katalog. Osim toga, propisuje se u kojim će slučajevima povjerenstvo Ministarstvu predložiti izdavanje rješenja kojim se udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo ne uvrštava u Katalog.

Članak 22. propisuje kako se, radi provedbe konačnoga odabira udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, Katalog dostavlja školama, najkasnije do 15. svibnja godine u kojoj se Katalog objavljuje ili mijenja, te kako stručni aktivni škola obavljaju postupak odabira udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava iz Kataloga. Stručni aktivni donose odluku o odabiru udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava uz prethodno pozitivno mišljenje Vijeća roditelja u pogledu prihvatljivosti cijene odabranih nastavnih sredstava. Nadalje, propisuje se i obveza dostavljanja odluke o odabiru udžbenika Ministarstvu u roku od 30 dana od dana dostave Kataloga. Nadalje, propisuje se i postupak u slučaju da ravnatelj škole u određenom roku ne dostavi Ministarstvu odluke o odabiru te pozitivno mišljenje Vijeća roditelja u pogledu prihvatljivosti cijene odabranih nastavnih sredstava.

Članak 23. odnosi se na Konačnu listu odabranih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, koja se utvrđuje na temelju odluka o odabiru donesenih sukladno odredbama ovog Zakona. Konačna lista se objavljuje na mrežnim stranicama Ministarstva, Agencija i škola, najkasnije do 01. srpnja u godini u kojoj se Katalog objavljuje ili mijenja, a roditelji učenika nisu u obvezi kupiti nastavna sredstva koja nisu objavljena na Konačnoj listi odabranih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava. Udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo sa Konačne liste iz stavka 1. ovog članka, mora biti u uporabi u školi, kao i u njoj pripadajućoj područnoj školi, najmanje četiri godine računajući i školsku godinu u kojoj su odabrani.

Članak 24. propisuje da ukoliko su zbog izmjena nacionalnoga, odnosno predmetnog kurikulumu, izmjena Udžbeničkog standarda ili drugih bitnih sadržajnih promjena nužne izmjene i/ili dopune udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo se, uz suglasnost Ministarstva, može izmijeniti i/ili dopuniti i prije isteka četverogodišnjeg roka. Izmjenu i/ili dopunu udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava može predložiti i nakladnik, a za potrebe postupka izmjene i/ili dopune udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava Ministarstvo može imenovati stručno povjerenstvo. Ako su izmjene i/ili dopune, nužne Ministarstvo o donosi rješenje kojim se povlači udžbenik i pripadajuće dopunsko nastavno sredstvo, te donosi rješenje o uvrštavanju tako izmijenjenog i/ili dopunjenog udžbenika i pripadajućeg nastavnog sredstva u Katalog.

Članak 25. određuje rokove u kojima je nakladnik dužan tiskati i učiniti dostupnima u maloprodaji udžbenike i pripadajuća dopunska nastavna sredstva iz Konačne liste.

Članak 26. propisuje kako Vlada Republike Hrvatske može, sukladno raspoloživim sredstvima državnoga proračuna, za svaku školsku godinu donijeti odluku o financiranju, odnosno sufinanciranju nabave udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za učenike osnovnih i srednjih škola. Za navedenu svrhu Vlada Republike Hrvatske će odlukom utvrditi koje će udžbenike i pripadajuća dopunska nastavna sredstva nabaviti kao i mjerila i kriterije na temelju kojih će se ostvariti pravo na financiranje, odnosno sufinanciranje, mjerila i kriterije podjele, načina korištenja i zamjene korištenih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava.

Članak 27. određuje u kojim se slučajevima udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva mogu povući iz uporabe. O njihovu odlučuje ministar rješenjem, a na temelju mišljenja stručnog povjerenstva koje ministar u tu svrhu imenuje, a o povučenicima

udžbenicima i pripadajućim dopunskim nastavnim sredstvima neće se ponovno rješavati u postupku za uvrštenje na Popis.

Članak 28. odnosi se na korekciju cijene udžbenika i pripadajućih nastavnih sredstava, te se propisuje kako nakon provedenog odgovarajućeg postupka, o izmijenjenoj cijeni Ministarstvo odlučuje rješenjem.

Članak 29. određuje kako u školama u uporabi mogu biti i pomoćna nastavna sredstva koja za uporabu trebaju dobiti odobrenje Agencija. Zahtjev za davanje odobrenja za pomoćna nastavna sredstva za nastavne predmete u osnovnim školama, gimnazijama i općeobrazovne predmete u strukovnim i umjetničkim školama, podnosi se agenciji nadležnoj za odgoj i obrazovanje, a za strukovne predmete u strukovnim školama podnosi se agenciji nadležnoj za strukovno obrazovanje. Agencije će izdati odobrenje ako je pomoćno nastavno sredstvo usklađeno s nacionalnim i predmetnim kurikulumom. Svaki učitelj, odnosno nastavnik može preporučiti da u razrednome odjelu u uporabi bude i pomoćno nastavno sredstvo koje ima odobrenje ali preporuka učitelja, odnosno nastavnika ne smije za posljedicu imati obvezu korištenja ili kupovanja odobrenog pomoćnoga nastavnoga sredstava.

Članak 30. propisuje zabranu donacija, pa se navodi kako se u svim školama, uključujući sve učitelje, nastavnike, ravnatelje i ostalo stručno osoblje osnovnih i srednjih škola zabranjuje primanje svih oblika donacija i drugih oblika materijalnih potpora od strane nakladnika čiji se udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva nalaze na Popisu i/ili Katalogu ili Konačnu listu ili koji na bilo koji drugi izravan ili posredan način u bilo koje vrijeme sudjeluju u postupku uvrštavanja odnosno odabira udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava. Svim se nakladnicima zabranjuje davanje donacija i drugih oblika materijalnih potpora svim školama, uključujući sve učitelje, nastavnike, ravnatelje i ostalo stručno osoblje škola. Osim toga, propisuje se što se ne smatra donacijama u smislu ovoga Zakona.

Članak 31. propisuje kako upravni nadzor nad provedbom ovog Zakona provodi Ministarstvo, a inspekcijski nadzor provodi prosvjetna inspekcija Ministarstva.

Članak 32. i 33. sadrže kaznene odredbe.

Članci 34. do 37. sadrže prijelazne i završne odredbe.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA, TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Razlike između rješenja koja se predlažu, u odnosu na rješenja iz Prijedloga zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu koji je u prosincu 2009. godine raspravljen u

prvom čitanju, te rješenja sadržanih u Konačnom prijedlogu predstavljaju poboljšanja u odnosu na tekst koji je raspravljen u prvom čitanju.

Predlagatelj je pri izradi Konačnog prijedloga usvojio većinu primjedbi iznesenih od strane radnih tijela Hrvatskog sabora i saborskih zastupnika koji su o Prijedlogu zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu proveli raspravu u prvom čitanju.

Tako je i sadržajno ali i nomotehnički izvršeno poboljšanje odredaba pojedinih članka, a radi otklanjanja mogućih nedoumica u njihovoj budućoj primjeni.

Slijedom navedenoga, predlagatelj je Konačnim prijedlogom detaljnije propisao odredbe u vezi s udžbenicima s malom nakladom i udžbenicima za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina, a samo manji dio je ostavljeno riješiti posebnim aktima. Novost je da te postupke provode agencije nadležne za odgoj i obrazovanje odnosno strukovno obrazovanje. Isto tako predlagatelj je izmijenio odredbu koja je propisivala da pravo podnošenja zahtjeva za odobrenje udžbenika na jeziku i pismu nacionalne manjine može podnijeti i krovna udruga nacionalne manjine i to na način da je odredba preformulirana tako da se udrugom koja ima pravo podnijeti zahtjev za odobrenje smatra ona udruga nacionalne manjine koja okuplja najveći broj pripadnika te manjine. Osim toga, propisano je kako je prije davanja odobrenja za uporabu ovih udžbenika, potrebno pribaviti i mišljenje Savjeta za nacionalne manjine sukladno posebnom propisu.

Predlagatelj je također izričajno poboljšao tekst Konačnog prijedloga i to tako da je izričaj "djeca s posebnim potrebama" zamijenio riječima "učenici s teškoćama u razvoju".

Nadalje, Predlagatelj je usvojio primjedbu proizašlu iz rasprave u Hrvatskom saboru temeljem koje postupak usklađenosti udžbenika s nacionalnim i predmetnim kurikulumom odnosno nastavnim planom i programom te Udžbeničkim standardom obavljaju stručna povjerenstva koje imenuje ministar, a ne agencije nadležne za odgoj i obrazovanje i strukovno obrazovanje. Ujedno je i detaljnije propisan sastav stručnih povjerenstava.

Predlagatelj je u Konačnom prijedlogu izmijenio odredbe o obveznom raspisivanju javnog natječaja u kojem se kao kriterij za odabir udžbenika postavlja najniža ponuđena cijena udžbenika, a u konačan izbor prolaze samo dva udžbenika koji su u postupku javnog natječaja ponudili najnižu cijenu. Naime, a obzirom da se u raspravi zauzeo stav kako se upravo na takav način ograničava autonomija učitelja i nastavnika u izboru udžbenika te kako se kriterij najniže cijene postavlja na štetu kvalitete, predlagatelj je u Konačnom prijedlogu propisao da Ministarstvo objavljuje javni poziv za uvrštavanje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava u Katalog na koji se mogu javiti samo oni nakladnici udžbenika za koje se izjasnilo najmanje 10% učitelja odnosno nastavnika (u daljnjem tekstu:javni poziv), a koji su kao konačnu maloprodajnu cijenu dostavili onu cijenu koja ne prelazi iznos objavljene najviše razine cijene.

U svrhu regulacije cijena udžbenika, ali i zaštite javnog interesa ovim Konačnim prijedlogom propisuje se utvrđivanje najviše razine cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava koju, na temelju prijedloga stručnog povjerenstva, propisuje ministar, na način predviđen podzakonskim aktom, a uvažavajući odredbu Konačnog prijedloga koji propisuje da će se izračun temeljiti na zbroju prosječnih vrijednosti troškova izrade udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, uvećanom za najviši iznos nakladničke marže. Ujedno, propisuje se da se odluka o najvišoj razini cijena udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava obvezno, prije objave, dostavlja na mišljenje krovnoj udruzi nakladnika.

Slijedom svega navedenoga, predlagatelj je također izmijenio odredbe Prijedloga zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu kojim je bilo propisano da samo dva udžbenika koja u postupku javnog natječaja istaknu najnižu cijenu dobivaju mogućnost izbora na razini stručnih aktiva škola. Tako je Konačnim prijedlogom propisao kako u Katalog ulaze svi oni udžbenici i pripadajuća nastavna sredstava za koja se u postupku izjašnjavanja učitelja odnosno nastavnika izjasnilo više od 10% te koji su u postupku javnog poziva dostavili konačnu maloprodajnu cijenu na način predviđen Konačnim prijedlogom. Dakle, predlagatelj je prepustio stručnim aktivima škola da u konačnici izaberu bilo koji od udžbenika navedenih u Katalogu, ali uz suglasnost Vijeća roditelja koje se treba usuglasiti sa izborom stručnih aktiva samo u pogledu prihvatljivosti cijene odabranih nastavnih sredstava. Ako stručni aktivni ne mogu donijeti odluku o odabiru udžbenika i pripadajućih dopunskih

nastavnih sredstava ili ako Vijeće roditelja ne da prethodno pozitivno mišljenje u pogledu prihvatljivosti cijene odabranih udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava propisuje se zakonska presumpcija prema kojoj se odabranim nastavnim sredstvima smatraju, za pojedini nastavni predmet, oni udžbenici i pripadajuća dopunska nastavna sredstva koje su u najvećem postotku izabrali stručni aktivisti i vijeća roditelja (koji su se usuglasili) na području županije u kojoj djeluje škola u kojoj se nije mogao izvršiti izbor.

Nadalje, treba napomenuti, kako je zbog napuštanja modela javnog natječaja, predlagatelj kao suviše, ujedno, brisao odredbe zakona koje su propisivale mogućnost davanja rješenja za uporabu udžbenika u slučajevima kada se natječaj javi samo jedan nakladnik ili kada na natječaju nije izabran niti jedan od udžbenika.

Predlagatelj je također u odnosu na Prijedlog zakona o udžbenicima za osnovnu i srednju školu izmijenio odredbe o rokovima izrade udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava, kao i rokove objave Popisa, provođenja javnog poziva te izrade i dostave Kataloga na način koji ostavlja dovoljno vremena za tisak udžbenika i dostupnost udžbenika u maloprodajnoj mreži odnosno već 15. lipnja godine koja prethodi godini za koju se udžbenici trebaju i kupiti udžbenici trebaju biti dostupni u maloprodajnoj mreži.

Predlagatelj je, ujedno, prihvatio sugestije proizašle iz rasprave u Hrvatskom saboru te propisao trajnu zabranu primanja, ali i davanja donacija od strane nakladnika u svim fazama postupka ocjene udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava odnosno uvrštavanja udžbenika u Katalog te je propisao i kazne za nepoštivanje odredbi o zabrani davanja i primanja donacija.

Predlagatelj je dodatno poboljšao odredbu Konačnog prijedloga kojim je propisano da konačan odabir udžbenika, koji će biti u uporabi u nastavnome procesu, obavlja stručni aktiv učitelja razredne nastave koji čine svi učitelji razredne nastave od 1. do 4. razreda, odnosno stručni aktiv učitelja predmetne nastave koji čine svi učitelji određenog nastavnog predmeta od 5. do 8. razreda osnovne škole odnosno stručni aktiv nastavnika predmetne nastave koji čine svi nastavnici određenog nastavnog predmeta od 1. do završnog razreda srednje škole odnosno učitelj ili nastavnik ukoliko je samo jedan učitelj ili nastavnik za određeni nastavni predmet u školi. Navedeno iz razloga veće mogućnosti nasljeđivanja udžbenika među učenicima, ali i omogućavanja svim učiteljima odnosno nastavnicima, primjerice razredne nastave, da kako prate razredni odjel ujedno imaju one udžbenike za koje su se svi učitelji razredne nastave na stručnom aktivu i dogovorili.

Predlagatelj je u tekst Konačnog prijedloga ujedno uvrstio i odredbu prema kojoj se ovlašćuje Ministarstvo, da u svakom pojedinom slučaju, a kada u udžbenicima utvrdi pogrešku, utvrdi rok i način na koji je nakladnik dužan ispraviti uočene pogreške.

Novost je također i odredba temeljem koje je nakladniku omogućeno da samostalno odluči o povlačenju udžbenika sa Popisa, ali ne i udžbenika koji nije ujedno i u uporabi u školama, a kako bi se izbjegla situacija izigravanja odredbe o važenju izbora stručnih aktivista u trajanju, u pravilu, četiri godine. Međutim, ipak je nakladniku omogućeno da povuče udžbenik sa Popisa budući se radi o trajnom dokumentu te i zbog toga treba biti omogućeno povlačenje, ako više ne postoji interes nakladnika ili u konačnici autora tog udžbenika.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

Predlagatelj nije prihvatio prijedlog Kluba zastupnika SDP-a, Kluba zastupnika HNS-a, Kluba zastupnika nacionalnih manjina, Romane Jerković (SDP), Nadice Jelaš (SDP), Tatjan Šimac Bonačić (SDP), Nade Čavlović Smiljanec (SDP) i Gvozdena Srećka Flege (SDP) kojim se predlaže da se donošenje novog Zakona o udžbenicima odgodi do donošenja nacionalnog i predmetnog kurikulumu te novog Udžbeničkog standarda iz razloga što će se do donošenja kurikulumu udžbenici usklađivati sa postojećim nastavnim planovima i programima. Naime, samo donošenje novog kurikulumu ujedno ne znači nužno i mijenjanje svih udžbenika odnosno donošenje novog kurikulumu nije vezano uz donošenje novog

zakona jer ako će novi kurikulum zahtijevati izmjene u postojećim udžbenicima te će se izmjene morati izvršiti bez obzira na novi zakon.

Predlagatelj nije prihvatio prijedlog zastupnika Dragutina Lesara da se u članku 8. Zakona izrijekom navedu udžbenici na Braillovom pismu, odnosno da se umjesto udžbenika, za slijepu djecu predvidi nabava računala s govornom jedinicom i Braillovim printerom. Naime, mišljenja smo kako u zakonskom tekstu nije potrebno toliko detaljno regulirati navedenu materiju, uz napomenu kako je odredbom članka 8. Konačnog prijedloga Zakona propisano da će pojednostiti postupka odobravanja udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava za sve učenike s teškoćama u razvoju, nadležne Agencije urediti posebnim aktom.

Također, predlagatelj nije prihvatio prijedlog zastupnice Marije Lugarić (SDP) i Nadice Jelaš (SDP), da zakonom ne bude propisana mogućnost uporabe u školama pomoćnih nastavnih sredstava obzirom da se propisivanjem takve mogućnosti ipak daje sloboda učiteljima odnosno nastavnicima da ako smatraju potrebnim preporuče uporabu i drugih nastavnih sredstava koji za uporabu imaju odobrenje Agencija.

Predlagatelj nije prihvatio prijedlog zastupnice Marije Lugarić (SDP) da se proširi definicija što se sve smatra dopunskim nastavnim sredstvima, obzirom da predlagatelj smatra kako ovako propisana definicija dopunskih nastavnih sredstava daje primjeren i dovoljan okvir u kojem se može ostvariti svrha odgojno-obrazovnog i nastavnog procesa. Također, predlagatelj nije prihvatio prijedlog da se zakonom propiše mogućnost da učitelj odnosno nastavnik uopće ne koristi udžbenik ukoliko međutim treba napomenuti kako je predlagatelj u članku 1. stavku 2. Konačnog prijedloga propisao da primjena udžbenika, dopunskih nastavnih sredstava i pomoćnih nastavnih sredstava nije obvezna, osim u slučajevima propisanim ovim Zakonom.

Ujedno, predlagatelj nije prihvatio prijedlog kojim bi se propisalo da nakladnik uz zahtjev za odobrenje udžbenika prilaže rukopis, a ne četiri primjerka udžbenika u tiskanoj formi, obzirom da stručno povjerenstvo mora utvrditi da li je predloženi udžbenik u skladu s Udžbeničkim standardom koji između ostalog mora ispunjavati znanstvene, pedagoške, psihološke, didaktičko-metodičke, etičke, jezične, likovno-grafičke i tehničke zahtjeve.

Predlagatelj, također nije prihvatio primjedbu Kluba SDP, Kluba zastupnika HDZ-a, Vesne Škulić (SDP), Marije Lugarić (SDP) da se zakonom posebno propisuje provođenje kontrole kvalitete udžbenika iz razloga što smo mišljenja kako će cjelokupni postupak odabira udžbenika propisan ovim prijedlogom Zakona, u konačnici rezultirati odabirom najkvalitetnijih udžbenika i dopunskih nastavnih sredstava.